

شرح و تفسیر ماده ۲۱۲ و ۲۱۴ قانون مجازات عمومی

رابطه نامشروع - تمکین - نفقه

خواستار شود؟ یا اینکه بمحض وقوع طلاق (خواه قضیه در تحت تعقیب بوده یا بعداً شوهر بخواهد شکایت نموده و تعقیب کند) و قطع روابط زوجیت دیگر زوج حق شکایت و تعقیب امری را که در حین وجود رابطه زوجیت واقع شده است ندارد؟ و قانون با چنین حقی را منظور نداشته است؟

در اینجا فهمیدن چند چیز لازم است:

اول - رابطه نامشروع چیست؟

دوم - علت اینکه زوج در صورت احساس اینکه زن او با دیگری رابطه نامشروع دارد حق تقاضای مجازات او را دارد چیست؟

سوم - آیا همین علت است که موجب میشود و بزنی شوهر در حق می دهد که شوهر را در صورتیکه با زن اجنبی رابطه نامشروع پیدا کرد تعقیب نماید یا علت دیگری دارد.

چهارم - زن منقطعه نیز حق تعقیب شوهر و شوهر زن منقطعه خود را در صورت داشتن رابطه نامشروع خواهد داشت؟

پنجم - عده زن چیست؟

اول - رابطه نامشروع چیست؟ گرچه در قوانین امروزه تعریفی از رابطه نامشروع مشاهده نمیشود - فقط در بند ۱-۲-۳ ماده ۲۱۲ قانون مجازات عمومی اسمی از رابطه نامشروع برده شده بدون اینکه به تعریف آن امرض شده باشد.

بند ۱ - هر زن شوهردار که با مردی رابطه نامشروع داشته باشد.

بند ۲ - هر مردی که با زنی رابطه نامشروع داشته باشد.

بند ۳ - هر مردی که با زن شوهردار رابطه نامشروع

در مقاله قبل ثابت شد که منظور مقنن از کلمه زن در ماده ۲۱۴ نام برده شده زن دائمی است نه منقطعه و مسلم گردید او است که در صورت ابراز تمکین کامل و نرسیدن هزینه ضروری از طرف شوهر میتواند شوهر را تحت تعقیب آورده و از او مطالبه هزینه و یا طلاق نموده و اگر شوهر برای انجام یکی از در امر مورد تقاضای او حاضر نشد مجازات او را از مقامات صالحه بخواهد و یا ادبی الاقتضا از مجازات او صرف نظر نماید - حال بحث در این است: زن با مرد دیگری رابطه نامشروع دارد و در عین حال از شوهر خود نیز تمکین مینماید - آیا چنین زنی را میتوان گفت شایسته نفقه است؟ اگر زوج ازدادن هزینه ضروری او امتناع نمود مقامات صالحه میتوانند زوج را بر حسب تقاضای زن تعقیب جزائی و یا حقوقی نموده و با ندادن هزینه زندگانی اگر طلاق هم نداد او را مورد مجازات قرار دهد. همچنین گفتگو در این است اگر زن منقطعه که قانوناً واجب النفقه زوج نیست اگر بنا دیگری رابطه نامشروع پیدا کرد در صورت تقاضای زوج او هم قبل تعقیب جزائی میباشد یا نه؟ باز میخواهیم بدانیم زنی پس از گرفتن طلاق و در حال بودن در عده اگر مرتکب عمل منافی عفتی شد و با مرد اجنبی رابطه نامشروع پیدا کرد زوج طلاق دهنده میتواند او را تعقیب نماید؟ و همچنین اگر زنی در حال وجود علقه زوجیت با کسی رابطه نامشروعی داشته و شوهر او متوجه بوده و او را طلاق داده با اصلاً توجهی نداشته است و او را مطلقه کرده و پس از طلاق می خواهد او را بواسطه ارتکاب سابقش تعقیب جزائی نماید آیا زوج چنین حقی را دارد و با وقوع طلاق و تفکیک زوج باز میتواند مجازات زن را از مقامات مربوطه

داشته باشد.

غیر از این سه مورد عنوانی از رابطه نامشروع در قانون دیده نمی‌شود. اما می‌توان گفت رابطه نامشروع مقابل رابطه مشروع بوده و با توجه کامل به معنای رابطه مشروع می‌توان تعریفی که نسبت به جامع و مانع بود، باشد برای رابطه نامشروع بیان کرد.

رابطه مشروع یکی از آثار و نتایج علقه زوجیت است که در اثر عقد ازدواج ایجاد می‌شود. زیرا عقد ازدواج علاوه بر آن‌ریکه قبلاً گفته شد و یا بعضی از آنها بعداً بیان می‌شود دارای دو اثر مهم دیگری که یکی مستقیم و دیگری غیر مستقیم است می‌باشد. اثر مستقیم عقد ازدواج که منظور اصلی و بلکه علت غائی از ازدواج همان است وجود علقه زوجیت و رابطه زن و شوهری است میان زن و مرد و رابطه است که بطرفین اجاره می‌دهد باینکه منافعی را از وجود یکدیگر منتفع شده و فوایدی را مستفید شوند که برای دیگران این نحوه انتفاع و استفاده (مادام که علقه زوجیت در میان این دو نفر باقی است و مجوز قانونی دیگری هم ایجاد نشده است) از آنها قانوناً غیر ممکن است. اثر و نتیجه غیر مستقیم عقد ازدواج عبارت است از محرمیت و عبارت اخیری حرمت و عدم جواز وقوع ازدواج است میان زوج و بعضی از اقربای زن و یا میان زن و بعضی از خویشاوندان مرد. مانند محرمیت و حرمت ازدواج میان زوج و مادر زوج و محرمیت مابین زوج و پدر زوج مادام الحیوت و مثل محرمیت خواهر زن بشوهر مادام که علقه زوجیت باقی است و غیر اینها. نتیجه و اثر اولی را که رابطه مستقیم و غرض اصلی از ازدواج می‌باشد رابطه مشروع مینامیم. بنا بر مقدمات فوق می‌توان گفت رابطه نامشروع عبارت است از اینکه دو نفر زن و مرد فایده و نفعی را که اثر مستقیم عقد ازدواج است از وجود همدیگر ببرند بدون اینکه عقد ازدواجی میان آنها واقع شده باشد و یا زن و مرد بدون داشتن علقه زوجیت قانونی استفاده خاصی را از یکدیگر بنمایند که زن و شوهر قانونی از همدیگر مینمایند بنا بتعریف بالا فقدان علقه زوجیت با استفاده از

اثر مستقیم آن جرم رابطه نامشروع را در میان زن و مرد ایجاد میکند و همچنین باید گفت هر گونه اعمال و افعال مخصوصی که زوجین در اثر وجود علقه زوجیت مجاز با اعمال و اتیان آن درباره یکدیگر هستند اگر آن اعمال و افعال مخصوص را مرد زن دار درباره زن دیگر و یا زن شوهر دار درباره مرد اجنبی بعمل آورد رابطه نامشروع قانونی بوده و با تقاضای طرف دیگر قابل تعقیب و یا گذشت آن در صورتیکه این گذشت و تقاضای عدم تعقیب قبل از صدور حکم نهائی بوده باشد (غیر قابل تعقیب خواهد بود - ولی اگر تقاضای عدم تعقیب و گذشت بعد از صدور حکم نهائی بوده باشد تأثیری در اجرای مجازات مرتکب محکوم نداشته و حکم قطعی اجراء خواهد شد چنانکه آخر ماده ۲۱۲ ناطق این منظور بوده و می‌گوید (در مورد فقره ۲ این ماده زوجه و فقره ۱ و ۳ زوج تنها سمت مدعی خصوصی داشته و تعقیب جزائی موکول بشکایت او است در صورت استرداد شکایت نامشروع حکم نهائی از طرف مدعی خصوصی تعقیب جزائی موقوف می‌شود) بخلاف تقاضای گذشت و عدم تعقیبی که از طرف زن در مورد ندادن نفقه نسبت بشوهر می‌شود زیرا این تقاضا هم قبل از صدور حکم و اجرای آن مؤثر بوده و هم بعد از صدور و در حین اجراء قابل قبول است و شیل ماده ۲۱۴ متعرض این است و می‌گوید (در صورت استرداد شکایت از طرف مدعی خصوصی تعقیب و یا اجرای حکم موقوف می‌شود).

حال که رابطه نامشروع معلوم شد. می‌گوییم اجتماع رابطه نامشروع و تمکین از طرف زن غیر ممکن بوده و نمیتوان گفت زنی که بدون رضایت شوهر با دیگری رابطه دارد در عین حال از شوهر خود نیز ممکن است تمکین داشته باشد. زیرا اولاً طبق ماده ۱۱۰۲ قانون مدنی (همینکه نکاح بطور صحت واقع شد روابط زوجیت بین طرفین موجود و حقوق و تکالیف زوجین در مقابل یکدیگر برقرار می‌شود) زنیاً - گرچه قانون مدنی متعرض این قسمت نشده ولی طبق اصول کلی مقرر در نکاح صحیح بطور کلی موجب تمکین بضع است از طرف زوجه بزوجه در مقابل مهریه.

م ۱ بدویم تبریز و کول عمومی بدایت تهران